

NU DREIGT GROOTSCHALIGE MESTBEWERKING IN HET BUITENGEBIED TERECHT TE KOMEN

Raadsleden wees op uw hoede. Buiten u om wordt nu in achterkamertjes besloten op welke locaties vestiging of uitbreiding van grootschalige mestbewerking mogelijk gemaakt wordt. U mag straks enkel nog tekenen bij het kruisje.

ER WAS EEN GOED BESLUIT: MESTFABRIEKEN OP EEN BEDRIJVENTERREIN

In 2017 is door de provincie besloten dat grootschalige mestbewerking in Brabant thuishoort op een bedrijventerrein. Op een bedrijventerrein van een zware categorie zelfs. Dat vanwege de negatieve impact op de omgeving. Dat was een verstandig besluit. Want mestfabrieken geven enorme overlast voor de omgeving. Bovendien zorgen ze voor veel zwaar transport. Ze horen thuis op een bedrijventerrein dat voldoet aan de eisen van die milieucategorie. Daarvoor hebben we in Nederland immers speciale bedrijventerreinen bestemd. Bovendien zijn deze erop ingericht om een groot aantal zware vervoersbewegingen te kunnen opvangen. En deze bedrijventerreinen liggen gunstig ten opzichte van de veedichte gebieden, waar de mest vandaan komt. Dat is duidelijk gebleken uit onderzoek tijdens de mestdialogen.

LOBBY

Nadat besloten was dat mestfabrieken op een bedrijventerrein thuishoren, kwam er een dubbele lobby op gang. Aan de ene kant de lobby van de mestverwerkers die zich liever in het buitengebied vestigden. Want daar was het domweg goedkoper, én het zou volgens hen ook minder transport met zich meebrengen, een vals argument. Bovendien zouden ze op een bedrijventerrein grote bedrijven om zich heen hebben. En die grote jongens hebben diepe zakken om tegen de overlast te procederen. Vaak hebben die ook relaties in de politiek. Direct na het besluit, startten sommige grote bedrijven dan ook een lobby om de vestiging van mestverwerkers op hun industrieterrein tegen te houden. Dat gaf een extra push aan het streven van de mestverwerkers zelf om zich op het platteland te kunnen vestigen. Bovendien zijn omwonenden in het buitengebied makkelijker aan de kant te schuiven: ze hebben geen invloedrijke vrienden en ze stappen niet zo gauw naar de rechter.

DE OVERLAST

Wie de Brabantse media volgt kan het niet ontgaan zijn dat de vestiging van een mestfabriek altijd samen gaat met problemen. Het gaat daarbij om stank, de risico's voor de volksgezondheid, het zwaar verkeer, de ernstige overtredingen die ook weer risico's voor veiligheid en milieu met zich mee brengen én, last but not least, de fraude. Omwonenden zijn de dupe. Ze voelen zich niet gehoord. En vanwege de soepele regelgeving kunnen ze de stank of andere problemen ook niet of nauwelijks aanpakken.

POTDICHT IS ZEKER NIET POTDICHT

De lobby van mestverwerkers schermt nu met een tweetal provinciale verordeningen. Die zouden waarborgen dat hun bedrijvigheid best wel in het buitengebied kan plaatsvinden. Het eerste argument is het zogenaamde potdichtprincipe. Maar het potdichtprincipe, dat vastgelegd is in de beleidsregel Volksgezondheid en Mestbewerkingsinstallaties, garandeert anders dan de naam zou doen vermoeden, helemaal niet dat de mestfabriek potdicht is. Deze eis geldt uitsluitend voor fijnstof. Voor andere emissies, zoals gassen, ziektekiemen en stank geldt deze regel helemaal niet. Bovendien is het potdichtprincipe niet altijd dwingend. Als een gemeente het bevoegd gezag is, kan zij zelf bepalen of ze dit potdichtprincipe wil hanteren. En veel gemeenten hebben deze beleidsregel nog niet overgenomen.

VERGUNNING OP BASIS VAN EIGEN NORMSTELLING

Als tweede argument om mestfabrieken in het buitengebied toe te staan, wordt verwezen naar de beleidsregel Industriële geur. Die zou zo streng zijn dat de omgeving goed beschermd zou worden. Maar in werkelijkheid laat deze geurverordening de omwonenden lelijk in de kou staan. De vergunning van een mestfabriek komt immers tot stand op basis van een geurrapport. Dat geurrapport wordt in opdracht van de mestfabriek zelf opgesteld. En er wordt pas gehandhaafd als er twee keer zoveel stank wordt uitgestoten als de hoeveelheid die in het eigen geurrapport is berekend. Kortom: de berekende hoeveelheid geur zal de mestverwerker doorgaans niet echt in de weg zitten. De enige waarborg die deze soepele regelgeving omwonenden biedt, is dat ze met een mestverwerker in hun omgeving altijd in de stank komen te zitten en dat daar eigenlijk niet tegen opgetreden kan worden. Want het is nu eenmaal zo vergund en zo geregeld.

MESTFABRIEK NAAST OMWONENDEN NIET UITGESLOTEN

Door de soepele regelgeving zijn er geen regels die de kwaliteit van de leefomgeving echt waarborgen. Er blijft dus maar één criterium over om de gezondheid van omwonenden proactief te beschermen: afstand. Als er dan toch mestfabrieken in het buitengebied vergund gaan worden, zorg dan dat locaties met omwonenden binnen een straal van minimaal 500 meter uitgesloten worden. We hebben het afgelopen jaar deelgenomen aan het overleg op het provinciehuis om te komen tot een NRD voor mestbewerkingslocaties. We hebben ons daarbij de blaren op de tong gepraat om de gezondheid van burgers te waarborgen door dan in ieder geval minstens een veilige afstand als een hard uitsluitend criterium op te nemen m.b.t. de MER-mestbewerkingslocaties. Zonder resultaat. De bestuurders hebben besloten dat afstand slechts één van de criteria is bij de beoordeling en géén uitsluitend criterium. Dat betekent dat bijvoorbeeld een locatie met vijf huizen binnen 500 meter alsnog positief beoordeeld kan worden. Een politiek gekleurde keuze. Een keuze die meer ruimte biedt voor mestfabrieken in het buitengebied. Zelfs als dat ten koste gaat van een gezonde leefomgeving voor omwonenden.

MESTDIALOOG

Het rapport van de Commissie Biesheuvel over geurhinder en veehouderij is glashelder. De spanningen in het buitengebied lopen op. Complete gemeenschappen vallen uit elkaar. Het vertrouwen van burgers in de overheid heeft grote schade opgelopen. Burgers uit het buitengebied die deelgenomen hebben aan de mestdialogen, hebben daarin veel geïnvesteerd om samen tot een werkbare en veilige oplossing te komen. Als nu, onder druk van een lobby, dat beleid teniet gedaan wordt en grootschalige mestbewerking in het buitengebied opnieuw mogelijk wordt, krijgt het vertrouwen in de politiek opnieuw een deuk. Wij hebben veel geïnvesteerd in de mestdialoog. Wij hebben compromissen gesloten en vooruitgang geboekt. Op basis van die mestdialoog is, ook bij deskundigen, brede steun ontstaan voor het plaatsen van mestfabrieken op bedrijventerreinen.

OPROEP

Daarom roepen wij u op om een duidelijk signaal af te geven aan gemeente- en provinciebestuurders. Maak duidelijk dat u de voorkeur geeft aan mestfabrieken op bedrijventerreinen en dat u er niet achter staat dat een harde uitsluitende afstandseis voor omwonenden ontbreekt bij vestiging of uitbreiding van mestverwerking in het buitengebied.

Deurne, 6 oktober 2020

Brabants Burgerplatform,

Geert Verstegen, voorzitter